

A Kúria a dr. Hajdu Imre ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Magyar Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságnál 3.M.603/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.264/2012/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.264/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 2000. február 1-jétől állt az alperes jogelődje, a D.D.M.Á.K.K.T., majd 2009. május 7. napjától az alperes alkalmazásában segédápoló, majd szociális gondozó és ápoló munkakörben.

Az alperes a felperes munkaviszonyát 2010. május 25-én kelt rendkívüli felmondásával szüntette meg. Ennek indokolása szerint az alperes a szakosított ellátást végző központ főápolójának 2010. május 10. napján benyújtott tájékoztatása alapján - mely szerint az alperes M. tanya telephelyén dolgozók közül a gyanú szerint több ápoló, gondozó az ott ápolott ellátottakkal szemben félelmet keltő módon, rendszeresen durván, sőt tettelegesen lép fel- 2010. május 12-én széleskörű vizsgálatot folytatott le, melynek eredményeként megállapította, hogy a felperes a meghallgatás során előadott tagadásával szemben a gyanúban közöltek szerint felelős. A 2009. június 2-án kelt munkaköri leírás-módosításban foglaltakat többször és súlyos mértékben megszegte, ezáltal az ápolottakkal fennálló bizalmi viszonya olyan mértékben megsérült, hogy a munkáltatótól a továbbfoglalkoztatása nem várható el. Az alperes 2010. május 25-én jegyzőkönyvet vett fel, amely szerint az alperest képviselő ügyvéd tájékoztatta a felperest, hogy a munkáltatónál 2010. május 12-én lefolytatott vizsgálat eredményeképpen több tanúvallomás is arra utal, hogy a felperes többször megszegte a módosított munkaköri leírásának pontjában rögzített előírásokat.

A felperes a keresetében a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság 3.M.603/2010/24. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2010. május 25-én kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, amely az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Kötelezte

az alperest elmaradt munkabér, végkielégítés, felmentési időre járó átlagkereset, valamint a munkaviszony jogellenes megszűnésének jogkövetkezményeként járó átlagkereset és perköltség viselésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperes a rendkívüli felmondás okának valóságát bizonyítani nem tudta. Kiemelte, hogy P.S. alperesi ügyvezető nyilatkozata szerint a rendkívüli felmondást megelőzően a felmerült bántalmazások megtörténtének pontos időpontját nem tárták fel, mindössze M.B. és az állítólagos bántalmazásról közvetve, egy ellátottól értesülő D. P.E. nyilatkozatára alapították a munkáltatói intézkedést. A bíróság rámutatott arra is, hogy az esetleges bántalmazások körülményeinek részletes feltárását az alperes elmulasztotta, az ügyben büntetőeljárást nem kezdeményezett a felperessel szemben.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.264/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta, és az alperest perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából a releváns tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései is helytállóak, álláspontjának indokolásával a törvényszék maradéktalanul egyetértett.

Az alperes által hivatkozott - rendkívüli felmondás előtti - széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását a munkáltató nem igazolta, az eljárás során kizárólag négy személy meghallgatásáról csatolt jegyzőkönyvet, nevezetesen a felperes, D.P.E., M.B. és Gy.I. meghallgatásáról. A jegyzőkönyvek szerint D.P.E.-nek hallomásból szerzett információi voltak a felperessel szemben felhozottakról, Gy.I. pedig a M.B. által neki elmondottakat közölte a munkáltatói jogkör gyakorlójával.

C.K. ellátott bántalmazása ügyében a meghallgatott Sz.I. a tanúvallomásában ellentmondásos nyilatkozatokat tett, konkrét ténybeli adatokat nem közölt. A munkáltató a vizsgálata során Sz.I.-t tanúként nem hallgatta meg, továbbá a tanú az esetleges bántalmazás tényét nem is jelezte a felettesének.

B.E. bántalmazását az alperes kizárólag M.B. által előadottakra figyelemmel fogadta el tényként. Tekintettel a tanúk által hangsúlyozott, a felperes és M.B. közötti rossz viszonyra, továbbá arra a tényre, hogy a tanúkenti meghallgatásán ezen személy úgy nyilatkozott, miszerint „a perbeli ügy kapcsán a felperessel rossz viszonyban vagyok” kizárólag erre alapozottan, egyéb bizonyíték hiányában a bántalmazás ténye nem állapítható meg.

T.S. bántalmazásáról D.P.E., K.I. és S.I. tanúkenti meghallgatására került sor. Ezen személyek vallomása ismeretében - akik a gondozott egészségi állapotára tettek megállapításokat - T.S. vallomását önmagában tényként elfogadni nem lehetett. A perben az alperes álláspontjával szemben nem T.S. beszámíthatósága volt a per tárgya, és erre sürgősen lett volna orvosszakértői bizonyítást

elrendelni, amit egyébként az alperes nem is indítványozott. A bántalmazás tényét dönti meg az is, hogy az eseménynaplót 2009. augusztus 1-jén nem a felperes, hanem S.I. töltötte ki, aki együtt volt szolgálatban a felperessel, és ő jegyezte be az elesés tényét, melynek ellenkezőjét az alperes az eljárás során nem tudta bizonyítani.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetét elutasító érdemi döntés meghozatalát kérte a munkáltató perköltségben való marasztalása mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint az elsőfokú bíróság ítéletével szemben előterjesztett fellebbezésében foglaltakat az alperes a tényállás és a jogi érvelés tekintetében is fenntartotta és a jelen felülvizsgálati kérelem vonatkozásában is irányadónak tekinti. A Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétesen a bizonyítékok mindegyikére kiterjedő és összegző, objektív értékelés nem történt meg, így sem az első-, sem a másodfokon eljáró bíróság nem tárta fel a tényállást valósághűen és így nem a jogszabályoknak megfelelő döntést hoztak.

A felmondást a felperes részéről széleskörű vizsgálat előzte meg, amelynek nem minden, de az eljárásban releváns dokumentációja mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság rendelkezésére állt. A munkáltatónak az a magatartása, hogy a rendkívüli felmondási okra vonatkozóan nem tette lehetővé a munkavállaló számára a védekezést, önmagában nem minősül a jognyilatkozat jogellenességét megalapozóként (BH.2005.33.).

A rendkívüli felmondás gyakorlása esetén is lehetőség van arra, hogy az indok összefoglalóan kerüljön meghatározásra (MK.95. számú állásfoglalás). Ilyenkor is úgy kell megfogalmazni azonban az indokolást, hogy abból egyértelműen megállapítható legyen az a tény, hogy a munkaviszony megszüntetésére miért került sor rendkívüli felmondással. Az alperes álláspontja szerint a felmondás a törvényi feltételeknek megfelelt, az abban foglalt indokok jogszerűek voltak.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet „helybenhagyására” irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Ezért a Kúria nem a korábbi beadványokra (alperesi fellebbezésre, nyilatkozatokra) hivatkozást, hanem a jelen felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt indokokat vette figyelembe (BH.1995.99.).

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 96. §-a szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással

megszüntetheti ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

Helytállóan utalt az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a rendkívüli felmondást önmagában nem teszi jogellenessé, ha a felmondási okra vonatkozóan a munkáltató nem ad lehetőséget a felperesnek a védekezésre [régi Mt. 96. § (2) bekezdés, BH.2005.33.].

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az indok megjelölése történhet összefoglalóan is (MD.II.262.). Az összefoglalóan megjelölt, világos rendkívüli felmondás következményének megfelel a felmondás, ha abból mindazok a tények és körülmények megállapíthatók, amelyekben a jognyilatkozat alapul (BH.2004.203.), vagy ha a felmondás a munkavállaló által előírt jegyzőkönyvre hivatkozik (BH.2004.251.). A rendkívüli felmondás okának összefoglaló meghatározása akkor jogszerű, ha a munkáltató megjelölte, majd a perben bizonyította, hogy mely tényeket, körülményeket, magatartásokat kifogásolta (LB.Mfv.I.10.397/2000.). A fentiekből következően a bíróságok a rendkívüli felmondást helyesen alaki okból jogszerűnek tartották, ezért vizsgálták meg az abban foglalt indokokat széleskörűen lefolytatott bizonyítási eljárás során.

Az eljáró bíróságok az alperest terhelő bizonyítási teher alapján az általa előterjesztett releváns tényeket vizsgálták, és helytálló jogi következtetésre jutottak. Helyesen értékelték C.K., B.E., valamint T.S. esetében a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azt, hogy a meghallgatott tanúk egyértelmű, hiteltérdemlő és következetes nyilatkozatot nem tudtak tenni, a gondozottak pedig egészségi állapotuk miatt nem voltak alkalmasak arra, hogy a tényállás tisztázását elősegítsék.

Az eljáró bíróságok a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenessége körében a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egybevetés útján összességében értékelték, melyről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen számot adtak. A mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt illetéket az állam viseli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. §-ának (1) bekezdés f) pontja, 14. §-a, valamint az 1990. évi XCIII. törvény 4. § (1) bekezdése és 5. § (1) bekezdés m) pontja alapján.

Budapest, 2013. október 9.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő**